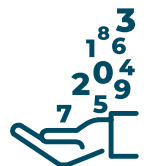

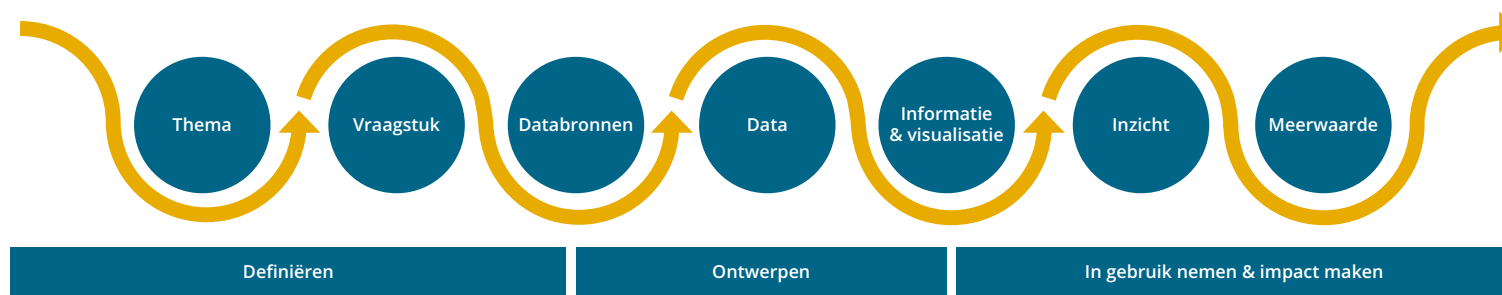
Leren Werken
met Data
in de gehandicaptenzorg

Voorbeeld Participatie Matrix & rollen van de **cliëntenraad** in een dataproject

Borgen van rollen van de cliëntenraad in projecten met behulp van de Participatie Matrix

De Participatie Matrix is een gebruiksvriendelijke en eenvoudige tool om rollen van cliënten, naasten en de cliëntenraad in projecten te borgen. De Matrix kan worden ingezet bij projecten en pilots rondom de inzet van (zorg) technologie en data. In dit document is een voorbeeld uitgewerkt van rollen die de cliëntenraad kan vervullen in diverse fasen van een project. Het voorbeeld is uitgewerkt voor een dataproject waarin gebruik gemaakt wordt van het [model voor data-ondersteund werken](#).

Figuur: [Model voor data-ondersteund werken: van thema naar meerwaarde](#)

Het voorbeeld van de Participatie Matrix dient ter inspiratie hoe in een project samenwerkingsvormen concreet kunnen worden vastgelegd. Toelichting op de rollen: de Participatie Matrix kent een oplopende mate van betrokkenheid. Cliënten, naasten of de cliëntenraad kunnen een passieve rol vervullen, bijvoorbeeld als toehoorder of meedenker – waarbij de projectleider ervoor zorgt dat zij actief worden betrokken. Aan de andere kant kunnen zij een actievere rol hebben, zoals adviseur, partner of regisseur, bijvoorbeeld als lid van het projectteam. Elk project is uniek, de rollen van cliënten, naasten en de cliëntenraad kunnen per project verschillen.

Juridisch kader

Specifiek voor cliëntenraden geldt dat er sprake is van een juridisch kader, de cliëntenraad heeft advies, medezeggenschap & instemmingsrecht volgens de [Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen \(Wmcz\) 2018](#) art. 7 (advies) & art 8 (instemming).

Gaat het in een project over het breed toepassen van data (geen individuele inzet), dan kan dit het zorgproces beïnvloeden. Is het doel data breed in te zetten, dan is er sprake van een voorgenomen besluit. Een voorgenomen besluit kan leiden tot aanpassingen in beleid van de zorgorganisatie. De cliëntenraad heeft dan advies, medezeggenschap & instemmingsrecht en moet worden geïnformeerd in alle fasen van een project. Daarnaast kan de cliëntenraad meerdere rollen (advies, medezeggenschap, instemming) vervullen in de verschillende fasen van een project.

Fase/rol	Toehoorder Wordt geïnformeerd	Meedenker Wordt gevraagd mening te geven	Adviseur Geeft (on)gevraagd advies	Partner Werkt gelijkwaardig samen	Regisseur Neemt initiatief, (eind)beslissingen
Thema: keuze van het onderwerp waarbij je data wil gaan inzetten. Bijvoorbeeld: hoe gaat het met de cliënt	Cliëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Cliëntenraden.	Cliëntenraad wordt gevraagd mening te geven over het onderwerp. Sluit het onderwerp aan bij wat ze willen of een behoefte? Daarnaast geeft de cliëntenraad advies over borgen van veiligheid, aandacht voor AVG en de benodigde toestemming van de cliënten zelf.			
Vraagstuk: het precieze probleem definiëren	Cliëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Cliëntenraden.		Cliëntenraad geeft (on) gevraagd advies. Wat zijn voor hen belangrijke indicatoren van hun gesteldheid, gemoed of situatie? Past het vraagstuk hierbij? Zijn er alternatieven onderzocht?		
Databronnen: inventarisatie van benodigde informatie & databronnen	Cliëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Cliëntenraden.		Cliëntenraad wordt gevraagd om advies te geven over het gebruik van data. Welke data dat zijn, hoe wordt die informatie gebruikt, hoe is de opslag ervan geregeld? De cliëntenraad geeft advies over goede communicatie richting cliënten/ naasten en het goed organiseren/ borgen van toestemming van cliënten voor het gebruik van data.		

Fase/rol	Toehoorder Wordt geïnformeerd	Meedenker Wordt gevraagd mening te geven	Adviseur Geeft (on)gevraagd advies	Partner Werkt gelijkwaardig samen	Regisseur Neemt initiatief, (eind)beslissingen
Data: beoordeling van de datakwaliteit	Clëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Clëntenraden.	Clëntenraad geeft mening over hoe data kwalitatief zijn beoordeeld, zijn alternatieven onderzocht, is gedacht aan privacy en zijn tijdens het beoordelen van data de data veilig en goed geborgd gebleven?			
Informatie inzichtelijk & bruikbaar maken (visualisatie)	Clëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Clëntenraden.		Clëntenraad geeft advies over privacy, bewaken van de informatie, waken voor data lekken. De cliëntenraad geeft ook advies over scholing aan eindgebruikers in juist gebruik van data op een veilige manier waarbij privacy geborgd blijft.		
Inzicht: datavisualisaties bespreken of het gewenste inzicht helder is	Clëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Clëntenraden.			Clëntenraad werkt mee als gelijkwaardige partner in het project. Is volgens hen het gewenste inzicht helder inzichtelijk gemaakt? Is met het gewenste inzicht invulling gegeven van het vraagstuk.	

Fase/rol	Toehoorder Wordt geïnformeerd	Meedenker Wordt gevraagd mening te geven	Adviseur Geeft (on)gevraagd advies	Partner Werkt gelijkwaardig samen	Regisseur Neemt initiatief, (eind)beslissingen
Meerwaarde creëren: gebruikmaken van datavisualisaties in werkprocessen	Cliëntenraad wordt geïnformeerd conform het Wettelijk kader Cliëntenraden.			Cliëntenraad werkt mee als gelijkwaardige partner in het project over: wat verandert er bij het gebruik van de datavisualisaties? Verandert het primair proces of kwaliteit van zorg ? Daarnaast wordt in evaluaties gevraagd mee te denken over de betekenis van de inzichten en of dit nog steeds aansluit bij wat ze willen of een behoefte.	

Bron: www.participatiematrix.nl

© Academy Het Dorp, 2025

Kemperbergerweg 139e
6816 RP Arnhem

www.academyhetdorp.nl

Contact: data@academyhetdorp.nl